

Розділ 6. Шестицифрові числа

Сьогодні
18.11.2024

*Урок
№51*

**Ознайомлення з десятиковою
системою числення та
римською нумерацією.
Розв'язування рівнянь, задач
на 4-е пропорційне та
обернених задач**

Сьогодні

BCIM

Дата: 18.11.2024

Клас: 4-Б

Урок: математика

Вчитель: Таран Н.В.

Тема. **Ознайомлення з десятиковою системою числення та римською нумерацією. Розв'язування рівнянь, задач на 4-е пропорційне та обернених задач**

Мета: ознайомити учнів з десятиковою системою числення та римською нумерацією; вдосконалювати вміння розв'язувати задачі на 4-е пропорційне та обернених задач; розвивати мислення, математичну пильність; виховувати інтерес до предмета; формувати математичну компетентність.

Сьогодні
18.11.2024

Організація класу

Добрий день, дорогі друзі!
Добрий день!
На вас чекає гарний день.
Бачу, всі веселі і здорові
До уроку всі готові!

$$56 : 8$$

7

Сьогодні
18.11.2024

Обчисли усно

72:8

9

Сьогодні
18.11.2024

Обчисли усно

$100:10$

10

Вісімнадцяте листопада
Класна робота

1 2 3 4

1 2 3 4

1 2 3 4

1 2 3 4

1 2 3 4

Сьогодні
18.11.2024

Рухлива вправа

РУХЛИВА

ВПРАВА

Сьогодні
18.11.2024

**Робота з
підручником
з математики
Григорія Лищенко
с. 85**

Сьогодні
18.11.2024

1) Порівняй числа в кожному стовпчику.

1	5	30	35	
10	50	300	350	
100	500	3000	3500	
1000	5000	30 000	35 000	

У скільки разів збільшується
число, коли до нього дописати
один нуль; два нулі; три нулі?

відкинути в його записі один нуль;
два нулі; три нулі?

9 000

900 - у 10 разів

90 - у 100 разів

9- у 1000 разів

340 505 6006 502 620 345 500 4025

Підкресли третє число.

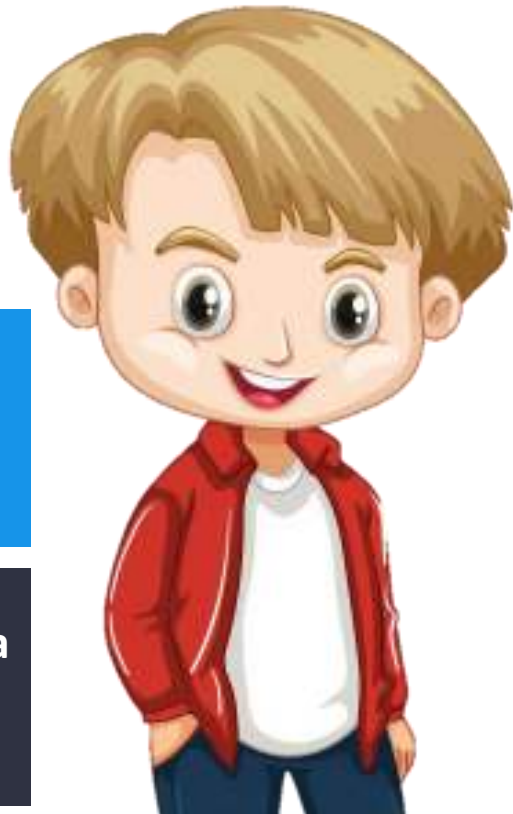
Який вищий розряд у цьому числі? Сотні тисяч

Одиниць яких розрядів у ньому немає?

*десятків тисяч
та розряду одиниць*

502 620

*Скільки всього в числі одиниць
першого класу; 620
другого класу? 502*

Сьогодні
18.11.2024

Прочитай і спиши числа

502 620

Скільки в числі сотень – 5026

десятків – 50262 тисяч – 502

Назви десятковий склад цього числа –

5 сот. тис. 2 тис. 6 сот. 2 дес.

Обведи одиницю другого розряду другого класу.

Перелічуючи будь-які предмети, називають числа: один, два, три, чотири, п'ять шість сім і т. д. Це *натуральні числа*. Якщо записати їх так, що за кожним натуральним числом буде йти число, на одиницю більше від попереднього, то дістанемо *натуральний ряд чисел*. У ньому найменше число – одиниця, а найбільшого не існує.

Спочатку кожному натуральному числу давали окрему назву. Але поступово почали застосовувати спеціальні способи для називання і позначення чисел.

Хоч би яким великим було число, його можна записати за допомогою тільки десяти числових знаків – цифр: 1,2,3,4,5,6,7,8,9,0. Записуючи й читаючи числа використовують групування по 10: десять одиниць – десяток; десять десятків – сотня; десять сотень – тисяча; десять тисяч – десяток тисяч і т. д.

Такий спосіб лічби групами по 10 характерний для *десяткової системи числення*, або *десяткової нумерації*.

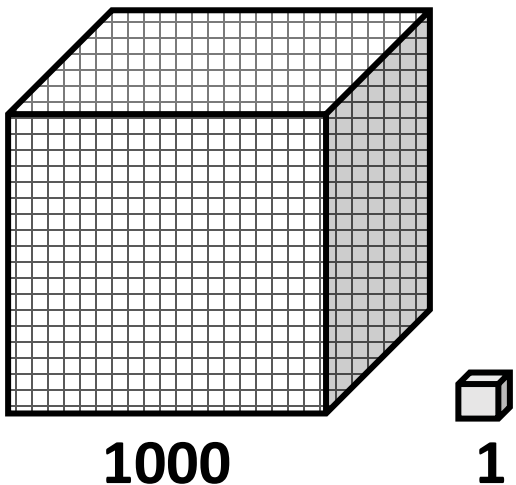
Десяткове групування чисел зумовило появу поняття про розряд, розрядні числа, розрядні одиниці.

Щоб прочитати багатоцифрове число, його запис розбивають на групи, по три цифри в кожній. Три перші цифри справа утворюють клас одиниць, три наступні – клас тисяч.

Так само утворюють класи для чисел, які більше за мільйон. Читаючи числа, називають число одиниць кожного класу, сам клас.

На письмі значення цифр залежить від її місця в записі числа. Якщо цифру переставити на одне місце вліво, її значення збільшиться в 10 разів, а якщо на одне місце вправо, її значення зменшиться в 10 разів.

1000

1

Можна сказати що нумерація ґрунтується ще на принципі додавання, оскільки число є не що інше, як запис суми його розрядних доданків.
Наприклад: $34\ 415 = 30\ 000 + 4000 + 40 + 10 + 5$

Сьогодні
18.11.2024

У математиці використовують також римські цифри.

1	5	10	50	100	500	1000
I	V	X	L	C	D	M

Для запису чисел римськими цифрами застосовують правила:

1) Якщо цифри в записі повторюються,
числа додають

II – 2

III -3

XX-20

ССС-300

Сьогодні
18.11.2024

Для запису чисел римськими цифрами застосовують правила:

2) Якщо менша за значенням цифра стоїть за більшою, числа додають.

$$\text{VII} = 5 + 1 + 1 = 7$$

$$\text{XII} = 10 + 1 + 1 = 12$$

$$\text{LX} = 50 + 10 = 60$$

3) Якщо менша за значенням цифра стоїть перед більшою, то від більшого числа віднімають менше.

$$\text{IV} = 5 - 1 = 4$$

$$\text{XL} = 50 - 10 = 40$$

$$\text{XC} = 100 - 10 = 90$$

Сьогодні
18.11.2024

Прочитай числа:

VIII

8

XXXV

35

CM

900

CD

400

VVC

90

LD

450

CXX

120

LX

60

CCLVI

256

723 574

Скільки в цьому числі одиниць
у класі тисяч; **723**
у класі одиниць? **574**

У саду зібрали 428 кг слив. Усі сливи розклали порівну у 20 великих і 12 малих ящиків. У великий ящик клали по 16 кг слив. Скільки кілограмів слив клали в малий ящик?

1) $16 \cdot 20 = 320$ (кг) в великих ящиках;

2) $428 - 320 = 108$ (кг) в малих ящиках;

3) $108 : 12 = 9$ (кг)

Відповідь: в малих ящиках по 9 кг.

Маса чотирьох мішків картоплі становить 168 кг. До їдальні завезли 8 таких мішків картоплі. Яку масу картоплі завезли до їдальні?

4 м. — 168 кг
8 м. — ?

- 1) $168 : 4 = 42$ (кг) в одному мішку;
- 2) $42 \cdot 8 = 336$ (кг);

- 1) $8 : 4 = 2$ (р.) більше;
- 2) $168 \cdot 2 = 336$ (кг)

Відповідь: завезли 336 кг картоплі.

Сьогодні
18.11.2024

Розв'яжи двома способами.

До їдальні завезли 8 мішків картоплі
масою 336 кг. Яка маса 4 таких мішків?

До їдальні завезли 8 мішків картоплі
масою 336 кг. Скільки мішків картоплі
важать 168 кг?

Маса чотирьох мішків картоплі становить 168 кг.
До їдальні завезли 336 кг картоплі.
Скільки мішків картоплі завезли до їдальні?

1) $168:4 = 42(\text{кг})$ в одному мішку;

2) $336:42 = 8(\text{м.})$

Відповідь: до їдальні завезли 8 мішків.

$$x - 4 = 24 \text{ ✗}$$

$$x \cdot 4 = 24 \text{ ✗}$$

$$x : 4 = 24 \text{ ✓}$$

$$x : 7 = 14 \text{ ✓}$$

$$x - 340 = 260 \text{ ✗}$$

$$850 - x \cdot 60 = 430 \text{ ✗}$$

$$(730 - 190) : x = 6 \text{ ✗}$$

Запиши шестицифрові числа,
у кожному з яких сума цифр дорівнює 3

100 011 100 002 111 000

120 000 210 000

201 000 200 001

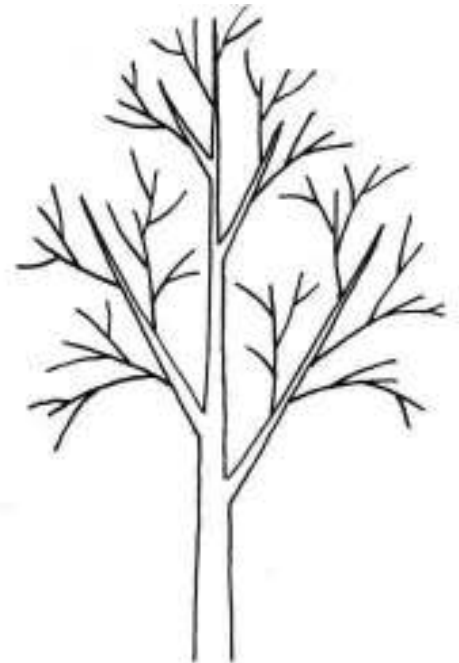
Сьогодні
18.11.2024

Запиши розв'язання виразом та обчисли його

Учні допомогли садівнику підготувати 240 дерев до зими.
Першого дня вони обкопали $\frac{1}{6}$ всіх дерев, а другого дня $\frac{1}{5}$
решти. Скільки дерев обкопали учні другого дня?

$$(240 - 240 : 6 \cdot 1) : 5 \cdot 1 = 40(\text{д.})$$

*Відповідь: другого дня учні обкопали
40 дерев.*

Сьогодні
18.11.2024

Заповни порожні клітинки, щоб нерівності були істинними

$$586\ 996 < 58\blacksquare\ 004$$

$$700\ 000 > \blacksquare 99\ 999$$

$$50\ 310 > 50\ 3\blacksquare 9$$

$$3\blacksquare 618 < 32\ 618$$

Сьогодні
18.11.2024

Домашнє завдання

Короткий запис у щоденник

С. 88 №501, №502.

**Фотозвіт виконаної роботи
надсилай на освітню
платформу Human.**

Бажаю успіхів у навчанні!

Все те, що сподобалось на уроці, що здавалося цікавим та корисним.

Все те, що не сподобалось, здавалося важким, незрозумілим та нудним.

Факти, про які дізналися на уроці, чого б ще хотіли дізнатися.